

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №9 (43)
ЧЭРВЕНЬ 2016 ГОДА

УЗНАГАРОДА

МЕДАЛЬ АД ПРЭЗІДЭНТА УКРАІНЫ

Памятны медаль ад прэзідэнта Украіны Пятра Парашэнкі «70 гадоў вызвалення Украіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў» ўручылі жыхарцы Віцебскага раёна Ефрасінні Прохараўне Бараноўскай.

У Віцебскім раёне гісторыю жыцця гэтай далікатнай, але мужнай і бясстрашнай жанчыны не ведаюць хіба што немаўляты. У гэтым годзе яна адзначыла юбілей - 95-годдзе. Але, нягледзячы на ўзрост, выглядае Ефрасіння Прохараўна малайцом - да гэтага часу чытае без акуляраў, стараецца проста трымаць спіну і ўвесь час усміхаецца. Праўда, усё больш складана ёй стаяць без падтрымкі, сціраюцца з памяці асобныя факты, а ад вялікай колькасці старонніх у доме людзей ветэранка прыкметна хвалюецца. Але, заўважыўшы фотаапарат, як праўдзівая жанчына, мітусіцца і папраўляе хустку - каб на здымку ў газеце выглядаць прывабна. А увагай журналістаў яна не абдзелена. Старанна перабіраючы газетныя выразкі пра сябе, распавядае пра жыццё гасцям, якіх чакала з самай раніцы, седзячы ля акна на кухні.

Гледзячы на Ефрасінню Прохараўну, ніколі не скажаш, што на яе рахунку сотні выратаваных жыццяў байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі. Старэйшая хірургічная медсястра 372-га (8-га) асобнага медыка-санітарнага батальёна 3-ці гвардзейскай Волноваxской Чырванасцяжнай ордэна Суворава стралковай дывізіі ваявала практычна на ўсіх франтах Вялікай Айчыннай вайны, трапіла і на 4-й Украінскі. Там разам з сяброўкамі, лекарамі і хірургамі перажыла многае, але не страціла ўмення радавацца жыццю і шанаваць кожнае імгненне. Менавіта таму ўзнагарода ад украінскага лідэра для Бараноўскай важная і каштоўная. Дарэчы, гэтая юбілейная медаль з Украіны ў яе не першая, у розныя гады з краіны-суседкі ў беларускую глыбінку прыйшлі яшчэ 3 падобных знака адрознення. Усе іх, нароўні з астатнімі баявымі ордэнамі і медалямі, беражліва захоўвае Ефрасіння Прохараўна, бо ў іх - не толькі яе асабістая франтавая лёс, але і кошт Вялікай Перамогі савецкага народа.

www.pridvinje.by

ІНВЕСТЫЦЫІ

ЗАВЕРШАЕТСЯ СТРОИТЕЛЬСТВО ВИТЕБСКОЙ ГЭС

На Витебской ГЭС уже монтируют гидросиловое оборудование, а водохранилище должны закончить в сентябре.

В мае было уложено более 22 тысяч кубометров бетона в ходе строительства здания ГЭС, судоходного шлюза и водосливной плотины. По гидроузлу бетонные работы уже полностью выполнены и сейчас ведутся работы по строительству административного здания и его внутренней отделке.

В марте этого на станции начался монтаж гидросилового оборудования, и сегодня уже смонтированы сопрягающие кольца всех четырех гидроагрегатов. Специалисты проводят укрупненную сборку четвертой гидротурбины. Система технического водоснабжения генераторов смонтирована на 80% , а так же выполнена половина работ по монтажу трубопроводов масла, маслонасосов, масляных баков. Смонтированы ремонтные затворы четырех гидроагрегатов в верхнем и нижнем бьефе и установлены сороудерживающие решетки верхнего бьефа. Ведутся работы по подготовке к монтажу ячеек распределительного устройства 10 кВ, сообщает сайт «Витебскэнерго».

На открытом распределительном устройстве подстанции 10/110кВ выполнены фундаменты под мачты освещения, шинные разъединители, трансформаторы тока и напряжения, конденсаторы связи. Смонтированы опоры шинных держателей, опоры мачт освещения, вводных порталов, трансформаторов тока и напряжения, конденсаторов связи. Выполнен монтаж фундаментов под силовые трансформаторы и маслоприемники.

Монтажные работы по водосливной плотине ведутся специалистами компании «CNEEC» и на сегодняшний день ими смонтированы три сегментных затвора. Проводятся бетонные работы по затворохранилищу и помещениям маслонапорных установок.

На начало июня было выполнено порядка 85% работ по обустройству водохранилища. Всего специалистам необходимо выполнить работы на 24 объектах, их завершение планируется в сентябре этого года.

news.vitebsk.cc

ЭКАЛОГІЯ

ВАКОЛІЦЫ ВІЦЕБСКА ЗАРАСТУЦЬ БАРШЧЭЎНІКАМ?

Старшыня Віцебскага райвыканкама Генадзь Сабыніч ўзяў пад самы жорсткі кантроль выканальніцкую дысцыпліну кіруючых работнікаў.

Кіраўнік, арыентаваны на дасягненне высокага вытворчага выніку, па словах кіраўніка раёна, заўсёды будзе яго саюзнікам, але ніколі не будзе падтрыманы той, хто дазваляе сабе «прахалоджвацца».

На планёрцы ў старшыні былі разгледжаны розныя па сваім кірунку дзейнасці пытанні, але якое бы ні было агучана, кожнае патрабавала ад зацікаўленых захавання вытворчай і выканальніцкай дысцыпліны. Так, мяркуючы па дакладзе в.а. начальніка райінспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Аляксандра Савіцкага, яшчэ не ўсе прасякнуліся тэмай правядзення мерапрыемстваў па барацьбе з баршчэўнікам Сасноўскага, якая набіла аскому. Разам з тым значнасць яе ня прыніжаецца, паколькі папуляцыя расліны, хоць і памяншаецца, але тэмпы яе скарачэння не вялікія.

- Калі мы цяпер не прымем ніякіх мер, праз пяцігодку вакол абласнога цэнтра будуць гушчары баршчэўніка - наступныя пакаленні нам гэтага не даруюць, - наладзіў на прадукцыйную працу зацікаўленых кіраўнік раёна.

Эколаг прывёў факты за апошні тыдзень:

- Райінспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя праведзена 26 абследаванняў месцаў росту баршчэўніка Сасноўскага (на тэрыторыі 12 землекарыстальнікаў). Недастатковая работа па ліквідацыі дадзенага інвазіўнага віду выяўлена на ўсіх абследаваных месцах росту. Нягледзячы на раней выдадзеныя прадпісанні, не ў поўным аб'ёме праведзена апрацоўка зараснікаў на тэрыторыі ААТ «Ліпаўцы», «Адраджэнне», КУСГП "Эксперыментальная база" Тулава»,«Пестуница», ТАА« Віцебскае насенне траў », ДРБУ № 144.

За допушчаныя парушэнні ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і невыкананне законных патрабаванняў і прадпісанняў да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнуты кіруючыя работнікі сельгаспрадпрыемстваў, адказныя за выкананне гэтых работ. Агульная сума штрафаў склала 8,6 млн. рублёў.

Крытыцы падвергнуў Аляксандр Савіцкі работу па барацьбе з атрутным пустазеллем філіяла «Вымна». Было адзначана, што некаторыя аб'екты сельгаспрызначэння: гародніны-сховішча, будынак былой свінафермы, склады мінеральных угнаенняў і іншыя знаходзяцца ў шчыльным коле суцэльных зараснікаў баршчэўніка.

- З паўднёвых бакоў будынкаў і збудаванняў расліна пераходзіць у стадыю цвіцення, пры непрыняцці мер па абкасудадзеных участкаў непазбежна высяванне насення і паўторнае абсеменне, - указаў на наступствы в.а. начальніка райінспекцыі.

Генадзь Сабыніч заўважыў, што не варта чакаць, калі баршчэўнік будзе цалкам гаспадарыць: «Сёння агмені яго росту нязначныя, а заўтра - гэта будуць плантацыі».

У цяперашні час вызначаны шэраг адказных службовых асобаў, якія не прынялі мер па знішчэнні баршчэўніка, якія выкліканы позвамі ў інспекцыю для накладання адміністрацыйнага спагнання. Да яшчэ шэрагу прадстаўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый раёна паўсталі пытанні па выніку сямідзёнцы ўжо ў старшыні райвыканкама. За бяздзейнасць або неналежнае выкананне сваіх службовых абавязкаў з іх пыталіся па ўсёй строгасці.

Разам з тым Аляксандр Савіцкі канстатаваў, што актыўную пазіцыю ў барацьбе з баршчэўнікам занялі старшыні сельвыканкамаў. Так, мэтанакіравана вядзецца праца на тэрыторыі Кастрычніцкага, Ноўкінскага, Янавіцкага, Суражскага і іншых сельсаветаў. Вядзецца пакос і апрацоўка ядахімікатамі.

Кіраўнік раёна рэкамендаваў спецыялістам экалагічнай службы зрабіць больш жорсткім кантроль над правядзеннем работы па барацьбе з баршчэўнікам. Гэтая тэма будзе актуальнай і на чарговай планёрцы ў старшыні. У ліку дакладчыкаў па гэтым пытанні і землеўпарадкавальная служба.

Кіраўнік павінен валодаць аналітычным мысленнем, ведаць, як арганізаваць, падрыхтаваць, различыць варыянты і выбраць найбольш прыдатны і паспяховы падыход, праводзячы ў жыццё прынятыя рашэнні. Менавіта ў гаспадарчым кіраўніку ўвасабляецца адзінства чалавека і справы, яе ўсебаковая адказнасць. Для кіраўніка вялікае значэнне маюць асабістыя якасці, арганізатарскія здольнасці, вопыт, навыкі, такога меркавання прытрымліваецца кіраўнік раёна.

Татьяна Диканова
«Жыццё Прыдзвіння»

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

ДЛЯ РОДНОГО ПОСЁЛКА

Жители Суража Витебского района активно включились в благоустройство населенного пункта.

В текущем году Суражский сельисполком ставит перед собой и всеми предприятиями и организациями, расположенными на территории сельсовета, главную задачу — обеспечение полноценной и стабильной жизни местного населения. В то же время на этом фоне нужно искоренять иждивенчество и тунеядство. Приложить максимум усилий в вопросах наведения порядка и благоустройства населенных пунктов, а активным и инициативным гражданам оказывать всяческую помощь и поддержку в реализации плодотворных планов по развитию региона... Такие направления работы обозначил для себя и заинтересованных председатель сельисполкома Александр Велитченко на прошедшем Дне Совета, который провел председатель райисполкома Геннадий Сабынич.

Срез имеющихся проблем — обращения граждан, а их только Геннадий Сабынич во время выездного приема в г.п. Сураж выслушал порядка десяти. Глава района не скрывал, что радует такая активность сельчан, поскольку кому, если не им, давать оценку работе сельисполкома, предприятий, организаций и учреждений, расположенных на территории административной единицы.

В том, что небезразличных к благоустройству населенных пунктов сельсовета, и, в частности, непосредственно самого Суража, — преимущественное большинство, по словам Александра Велитченко, доказывает конкурс на лучшее частное подворье. Ежегодно, начиная с 2011 года, его итоги подводятся на Дне поселка. Призовые три места поощряются благодарственным письмом, подарком и вывеской «Лучшее подворье». Аналогичный конкурс проводится среди организаций и учреждений сельсовета, его результаты оглашаются на заседаниях исполкома.

Как только позволили погодные условия, учреждения, организации и предприятия, расположенные на территории сельсовета, активно включились в работу по благоустройству. Ими наводился порядок возле административных зданий, сооружений и объектов. С начала года прошло четыре субботника. Высажено более 150 саженцев сосны и ели в г.п. Сураж и аг. Шапурово. 30 саженцев яблонь высажено к 9 Мая в рамках проведения акции «Цветы Великой Победы».

Силами сельисполкома, Суражского участка ЖКХ и ГЛХУ «Суражский лесхоз» производится вырубка древесно-кустарниковой растительности в населенных пунктах и прилегающих лесополосах. Большие объемы работ ежегодно проводятся по обкосу сорной растительности и борщевика Сосновского. В весенне-летний сезон к ним привлекаются безработные граждане. Обкосы проводятся по улицам, в скверах, парках, возле гражданских кладбищ, зеленых зон и на территории воинских захоронений и памятных знаков.

В свою очередь, председатель райисполкома высказал неудовлетворение работой местных коммунальщиков. В частности, заострил внимание на том, что производственная база мастерского участка должна быть оазисом красоты. Пока же, куда в лучшем свете выглядит соседствующий с ним соцобъект.

Александр Велитченко рассказал, что в этом году в г.п. Сураж установлены четыре новых малых архитектурных формы и предполагается установка еще трех. За счет спонсоров изготовлен агитационный баннер по соблюдению и наведению чистоты, он установлен в поселке. В деле установки и ремонта заборных ограждений инициатива принадлежит местным коммунальщикам. Ими проводится также установка контейнерных площадок, реставрация баков для сбора ТБО. И работа, по словам начальника участка Виктора Шушкевича, будет продолжена.

В качестве примера сотрудничества с гражданами Александр Велитченко привел следующий факт:

— В минувшем году по сельсовету было установлено силами сельисполкома 120, ЖКХ — 90 метров погонных новых заборных ограждений, самими гражданами — более 300.

Глава района нацелил председателя сельисполкома на тесную работу с населением, открытый и откровенный диалог с гражданами, который поможет снять ряд заявлений сельчан в вышестоящие органы, разрешив их на уровне местной исполнительной власти. При этом рекомендовал чаще бывать на противоположном берегу (*Двина делит горпоселок на две части — прим. автора*).

— И там живут ваши люди, — напомнил Геннадий Сабынич. — Со своими нуждами и чаяниями. И задача — выслушать и по возможности помочь каждому. А там еще много вопросов, требующих участия сельисполкома и заинтересованных служб района. Необходимо активизировать работу по благоустройству, наведению порядка и прежде — решению вопросов жизнеобеспечения граждан. Но и люди должны понимать правильно: в казне лишних денег нет.

По словам председателя райисполкома, сегодня финансирование ряда программ и проектов ограничено. Те вопросы, которые не требуют больших вложений, должны и будут разрешаться.

Александром Велитченко озвучено, что на текущий год в финансовом плане исполкома заложены расходы на такие статьи, как благоустройство и ремонт улично-дорожной сети — по 30 млн. руб. Конечно, приведенные суммы, крайне недостаточны для проведения необходимых работ по наведению порядка, его поддержанию и содержанию на должном уровне состояния дорог на территории сельсовета.

Так же за 2015 год на базе ГЛХУ «Суражский лесхоз» было создано четыре новых рабочих места, советом ОПОП оказана помощь в трудоустройстве шестерым гражданам. На сегодня на территории сельсовета зарегистрировано 9 безработных.

— Мы тесно сотрудничаем с управлением по труду, занятости и социальной защите райисполкома. Ежегодно два-три человека из числа безработных на летний период задействуются сельисполкомом для проведения общественно-значимых работ (косьба, уборка мусора и кустарников, ремонты заборных ограждений), — подчеркнул Александр Велитченко.

Нередко именно граждане, не занятые в экономике, переходят в категорию асоциальных элементов, добавляя хлопот правоохранителям. Участковый инспектор милиции Витебского РОВД Александр Федуро рассказал, что с каждым из них проводится работа по недопущению совершения противоправных деяний, возвращению в здоровое общество.

Действовать на упреждение чрезвычайных происшествий, правонарушений настроил он сотрудников райотделов внутренних дел и по ЧС.

В Суражском сельсовете довольно широко представлена работа и деятельность управления по труду, занятости и социальной защите райисполкома. В отделении функционируют кружки: двигательной активности «Кентавр» и декоративно-прикладного творчества «Вернисаж», клубы «Журавушка» и «Здоровье», социально-реабилитационные мастерские по растениеводству «Росток», по работе с нитью и тканью «Рукодельница», фотомастерская «Стоп-кадр», а также компьютерный класс.

Большая помощь престарелым гражданам — оказание платной услуги по обработке приусадебных участков имеющимся мотоблоком, стоимость вспашки одной сотки земли — чисто символическая цена. Еще одна неоценимая услуга — косьба травы триммерной косилкой.

(скарочана)

Татьяна Диканова
«Жыццё Прыдзвіння»

ПАМЯЦЬ

НАДГРОБИЯ НА СВАЛКЕ

На маленьком сельском кладбище возле деревни Дрюково Витебского района и сегодня проводятся захоронения. Отличить их от старинных довольно легко: за могилами людей, ушедших недавно, следят их близкие родственники. А вот захоронения представителей дворянских родов прошлых веков зарастают травой и ветшают.

Ухаживать за ними, увы, некому: потомки некогда известных священнослужителей, дворян, офицеров на кладбище не появляются. А некоторые из надгробных плит лежат попросту в кустах или на дорожках между могилами.

Местные жітелі говорят, что надгробие одного из представителей древнего рода Янушковских вот уже который год лежит в кустах сирени.

И действительно: плита, на которой еще можно прочесть фамилию Янушковский, попросту брошена посреди кладбища. А ведь Владислав Игнатьевич, потомок древнего рода, был генерал-лейтенантом! Родился он 5 ноября 1845 года, умер 25 января 1907 года. Краевед Аркадий Подлипский нашел, что когда-то дворянам Янушковским принадлежал застенок Пыжи (ныне это деревня в Лиозненском районе недалеко от Дрюково). На начало прошлого века в Пыжах проживал 21 человек. Также Янушковским принадлежало имение и фольварок Тропы. Отец и дядя лежащего на сельском кладбище Владислава Игнатьевича владели в деревне Пыжи 59 десятинами земли.

Что интересно, в самом Витебске на военном кладбище у бывшего Губернаторского дворца похоронен майор Иван Янушковский, Герой Советского Союза. Он являлся уроженцем как раз деревни Пыжи. Однако, если верить Википедии, родился в старообрядческой крестьянской семье. В Витебске его именем названа небольшая улица за Смоленским рынком.

Но если за могилой Ивана Янушковского должный уход осуществляется, то вот захоронение его возможного родственника, Владислава, наверняка уже скрылось под травой. А надгробие так и валяется в кустах.

К слову, на самом кладбище подобных заброшенных могил и выброшенных просто на территории могильных плит и памятников хватает.

На некоторых из них можно разобрать имена, а на каких-то уже нет. Например, сохранились еще памятники супругов Ржановских. Здесь кроме собственно имен: Прасковья Романовна и Петр Петрович еще и странная надпись имеется: «За неверную жену». Возможно, причиной смерти Петра Петровича был как раз конфликт со своим соперником. Кто знает? Мертвые своих секретов не выдают.

У Татьяны, пенсионерки-дачницы, на кладбище в Дрюково похоронен муж. Она приходит на могилу часто, видит, что сейчас творится на кладбище. И хочет, чтобы ЖКХ больше занималось благоустройством погоста.

Спасибо, конечно, что убрали в этом году перед Пасхой территорию, – говорит женщина, – однако мусор все равно еще в некоторых местах есть. Есть люди, которым просто лень собрать старые цветы, венки и донести их до контейнерной площадки. Бросают где придется. Из-за этого на кладбище стихийные свалки и возникают. А на церковные даты, когда принято поминать усопших, здесь много пьяных. Ходят потом по Дрюково. Хочется отметить, что вот пару лет назад дорогу нормальную к кладбищу сделали. А так было просто ни подойти ни подъехать на машине, особенно в дождливый период. Еще бы и убирали почаще…

А вот помолиться за умерших в церкви в Дрюково невозможно. Когда-то на территории кладбища был храм, сегодня же его нет ни на погосте, ни в самой деревне.

Что же ждет старинные захоронения? В Вороновском сельсовете ответили, что должности смотрителя могил на кладбище нет. И за порядком должны следить сами родственники покойных: убирать мусор, траву на могилах близких людей, обновлять, если нужно, памятники. Если же наследники покойных этим не занимаются ввиду каких-то причин, то памятники и могилы начинают ветшать, зарастать травой. И когда-нибудь на их месте будут новые захоронения. А благоустройство кладбища, безусловно, проводится: вывозится мусор, спиливаются старые деревья, которые могут упасть на могилы. По просьбе жителей выделяются места под новые захоронения. Так что заботится о могилах представителей дворянских фамилий некому. Разве только найдутся неравнодушные потомки…

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ЛІСА І ПРАГНЫЯ МЯДЗВЕДЗІКІ

Беларуская мадэль выглядае ўнікальнай толькі на фоне сваіх заходніх суседзяў. Сучасны этап у развіцці беларускай мадэлі найбольш ёмiста перадае слова «цугцванг» — становішча ў шахматах, у якім любы ход вядзе да пагаршэння пазіцыі.

Згодна з Вікіпедыяй, памылка — ненаўмыснае адхіленне ад правільных дзеянняў, учынкаў, думак. Звярнуцца да гэтага паняцця і паставіць яго ў цэнтр чарговай «Азбукі паліталогіі» мяне натхніў артыкул палітолага Уладзіміра Роўды «Чаму Усебеларускі народны сход будзе праводзіцца ў разгар крызісу?», апублікаваны на сайце «Наша думка».

Цытую: «Змена вектара знешняй палітыкі магла б стаць адным з ключавых пытанняў парадку дня Усебеларускага народнага сходу. Але гэтага не адбудзецца. Дадзеная праблема не будзе нават узнятая на гэтым цалкам пустым мерапрыемстве, таму што А. Лукашэнка прызвычаіўся вырашаць усе найважнейшыя пытанні развіцця краіны самастойна. Калі б усё адбывалася інакш, дык пры планаванні палітычнага курсу не было б дапушчана столькі шмат грубых памылак: мы б сапраўды даўно жылі зусім у іншай краіне».

Дык вось у чым справа! Аказваецца, беларуская мадэль з усімі яе аўтарытарна-таталітарнымі асаблівасцямі сфармавалася ў выніку чарады кіраўнічых памылак. Г. зн. першапачаткова яе бацькі-заснавальнікі, абапіраючыся на мандат большасці беларусаў, планавалі крочыць у правільным кірунку. Але ў выніку ненаўмысных адхіленняў (памылак) атрымалася тое, што атрымалася.

Але калі гэта так, дык сітуацыю можна выправіць. Усё, што неабходна, гэта, па-першае, прызнанне «вертыкаллю» сваіх памылак і, па-другое, сур'ёзная работа па іх ліквідацыі. Будзем спадзявацца, што на выкананне гэтай праграмы і скіруюць свае намаганні дэлегаты Пятага Усебеларускага народнага сходу.

У імя вышэйшых інтарэсаў дзяржавы

Унікальнасць беларускай мадэлі не варта перабольшваць. Каб зразумець гэту азбукавую ісціну, нам варта зрабіць кароткі гістарычны экскурс.

На працягу тысячагоддзяў існавала ў асноўным два тыпы дзяржаўных утварэнняў (калі не лічыць пераходныя). Першы і тыпалагічна больш ранні — усходні. Ён аб'ядноўвае ўсе цывілізацыі па-за Еўропай. Яго сэнс заключаецца ў структуры ўлады-ўласнасці, што на практыцы азначала поўнае дамінаванне ўлады ў дзяржаве (знаёмы выпадак, ці не так?).

У дзяржавах такога тыпу ўсе багацці і здабыткі грамадства знаходзяцца ў фактычнай уласнасці кіраўніка і апарата яго адміністрацыі. «Папракаюць: Лукашэнка прыватызуе Беларусь... Але гэта мая Беларусь. І я баюся, што раптам будзе не так, і ты ўжо нічым не дапаможаш. <...> У мяне, акрамя краіны, нічога няма». Лепшага тлумачэння паняцця «ўлада-ўласнасць», мабыць, і не знайсці.

Права цэнтралізаванага размеркавання рэсурсаў недатыкальнае, а сістэма ўлады арганізавана такім чынам, каб уся моц была сканцэнтраваная ў руках кіраўніка. «Гэтая канцэнтрацыя, — тлумачыць гісторык Леанід Васільеў, — неабходная для выжывання і ўмацавання соцыуму, што ён інтуітыўна ўсведамляе і, як правіла, супраць усёмагутнасці вярхоўнай улады не пратэстуе».

Вышэйшая ўлада ў гэтай структуры ўсёмагутная, насельніцтва ж знаходзіцца ў статусе бясправных падданых, што не адмяняе права на прыватную ўласнасць. Аднак у любы момант яна можа быць канфіскавана ўладай у імя вышэйшых інтарэсаў дзяржавы і яе вярхоўнага кіраўніка.

«Кажуць: «Лукашэнка баіцца прыватніка і прыватнай уласнасці — гэта пагроза ўладзе». Ды хопіць вам... З любым прыватнікам значна прасцей працаваць, чым з дзяржаўным прадпрыемствам». На чым заснавана такая ўпэўненасць адзінага палітыка (АП)? Адказ відавочны: «Яму (прыватніку) сказаў — ён зробіць. Таму што, па вялікім рахунку, рызыкуе ў адваротным выпадку страціць сваю ўласнасць...»

Сэнс улады-ўласнасці відавочны: чалавек дзеля дзяржавы, г.зн. дзеля тых, хто займае ў кіраванні камандныя пасады.

Але чаму такі прынцып арганізацыі існаваў на працягу тысячагоддзяў? Усё вельмі проста: без гэтага насельніцтва стала б лёгкай здабычай для любога гвалтаўніка, пачынаючы ад ордаў качэўнікаў і заканчваючы суседнімі дзяржавамі. Але за ўсё ў гэтым жыцці даводзіцца плаціць. За моц «моцнай дзяржавы» насельніцтву на працягу тысячагоддзяў даводзілася расплачвацца пагалоўным рабствам.

Падтрымала 58,3%, не падтрымала 17,6%

Другі тып дзяржаўнага ўтварэння — заходні, антычнай-буржуазны. Яго радзіма — антычная Грэцыя, а базавы інстытут — поліс. Цэнтр поліса — горад з адміністрацыйнымі і культавымі будынкамі. Зямлі вакол — надзелы грамадзян, паўнапраўных чальцоў гарадской грамады гэтага поліса. Тут няма падданых і ўладара.

Грамадства раўнапраўных грамадзян само выбірае магістрат з грамадзян, якія часова займаюць пасады і пераабіраюцца. Яно ж пад кіраўніцтвам найбольш выбітных сваіх прадстаўнікоў стварае законы, арганізуе суд і будуе грамадскія збудаванні.

Зразумела, ёсць бясправныя рабы і чужаземцы-чужынцы. Грамадства пярэстае і няроўнае, але аснова яго — грамадзяне, ад якіх залежыць выбарная ўлада. Гэта структура грамадзянскай супольнасці. Тут дзяржава дзеля чалавека.

Перакос сучаснай беларускай дзяржавы ў бок першага тыпу відавочны. Але так было не заўсёды. Прыхільнікі еўрапейскага выбару любяць спасылацца на Вялікае Княства Літоўскае. Безумоўна, яно было часткай заходняга свету, у якім адносіны паміж васаламі і сеньёрамі мелі на ўвазе дамову з наяўнасцю правоў у абодвух бакоў. Тут дарэчы будзе прыгадаць і сістэму самакіравання гарадоў. Ратушы на цэнтральных плошчах — жывыя сведкі слаўнага еўрапейскага мінулага.

Чаму ў 1795 годзе пад еўрапейскай гісторыяй была праведзена тлустая рыса — асобная тэма. Але сёння мы маем грамадства, якое 24 лістапада 1996 года на рэспубліканскім рэферэндуме адмовілася выбіраць кіраўнікоў мясцовай улады. За абранне прагаласавала 28,14%, супраць — 69,92% (ад колькасці тых, хто прыняў удзел у галасаванні).

Мне запярэчаць, што другі канстытуцыйны рэферэндум быў адзначаны дэбютам Лідзіі Ярмошынай у якасці кіраўніка ЦВК, таму ўспрымаць афіцыйныя вынікі галасавання варта з пэўнай доляй скептыцызму. Пярэчанне прымаецца. Аднак я нешта не ўзгадаю масавых пратэстаў з нагоды вынікаў рэферэндуму, а праведзенае ў чэрвені 1997 года апытанне НІСЭПД паказала, што праект Канстытуцыі ў рэдакцыі АП падтрымалі 58,3% беларусаў, не падтрымалі — толькі 17,6%, пры 24,1% тых, хто не прыняў удзелу ў галасаванні.

Важна разумець, што першы тып дзяржаўнасці («загадны») трымаецца на падтрымцы мас знізу, а не на ўладзе эліты. І калі разбурыць такую ўладу, дык вынікам разбурэння зусім не абавязкова стане ўсталяванне дэмакратый заходняга ўзору. У пачатку 90-х гадоў мы мелі магчымасць назіраць і працэс разбурэння, і наступную за ім рэгенерацыю загаднага тыпу дзяржавы.

Зноў звернемся па дапамогу да гісторыка Леаніда Васільева: «Выхоўваць трэба, у першую чаргу, масы, а не эліту. Я хачу нагадаць казку пра двух прагных мядзведзікаў (якія дзялілі пароўну галоўку сыру і ў пасрэдніку ўзялі лісу). З гэтай казкі відаць, што выхаванне трэба пачынаць не з лісы, а з мядзведзікаў».

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

НАША ВЛАСТЬ

ЧЕМУ ТАК И НЕ СМОГ НАУЧИТЬСЯ ЛУКАШЕНКО

«Скажите, где наши недостатки, и мы исправимся». Такое обещание Александр Лукашенко дал вице-президенту Всемирного банка. «Салідарнасць» решила вспомнить, чему еще обещал, но так и не смог, научиться Лукашенко.

Общаясь с представителем Всемирного банка, Александр Лукашенко был сама любезность, рассыпаясь в комплиментах и обещая выполнить все рекомендации. Что, впрочем, неудивительно, учитывая острую необходимость белорусского руководства в деньгах.

— Я хотел бы, чтобы вы мне сказали, где наши недостатки, и мы обязательно исправим ситуацию, — заявил глава Беларуси. — Поскольку ваше финансирование, особенно в этой ситуации, дает возможность тысячам людей иметь работу и создавать прекрасные объекты. Опыт сотрудничества с вами — открытый, принципиальный — является для нас определенной школой.

Какие уроки преподаст Всемирный Банк Александру Лукашенко, пока неизвестно, но то, что ученик ему попался не самый способный — факт. Судите сами.

Как обещал научиться соблюдать права человека

Еще в 2010 году Александр Лукашенко пообещал научиться у европейцев соблюдению прав человека:

— Нас начали сразу же обвинять по правам человека и прочее... Что-то не нравится, но я им всегда говорю при встрече: «Вы нам говорите, мы хорошие ученики, если видите, что мы что-то не так делаем, вы нам подскажите». Не понукайте, скажите, — заявил он на VI съезде Федерации профсоюзов Беларуси.

Прошло 6 лет. За это время практически полные сроки успели отмотать отправленные за решетку политзаключенные. Чтобы оценить, какие уроки усвоил «хороший ученик» Александр Лукашенко, достаточно посмотреть на то количество судов, которые чуть ли не ежедневно проходят в Беларуси в отношении общественных активистов. Согласно отчету спецдокладчика ООН по ситуации в Беларуси Миклоша Харасти, «ситуация с правами человека в Беларуси не изменилась».

Кстати, Беларусь по-прежнему остается единственной страной в Европе и на постсоветском пространстве, где до сих пор применяется смертная казнь.

Как обещал научиться у американцев поднимать уровень жизни народа

Очевидно решив, что уже усвоил уроки в сфере бизнеса, глава Беларуси решил замахнуться на большее. Встречаясь в 2015 году с американскими конгрессменами, Лукашенко попросил их снова высказать свои предложения и замечания.

— Мы не любим, когда нас толкают в спину, мы никогда не согласимся с тем, когда нам навязывают силой какую-то волю. Но мы хорошие ученики. Если вы нам предложите варианты, которые будут продвигать нашу страну к суверенитету, большей независимости, если вы нам предложите варианты, которые будут улучшать жизнь белорусского народа, мы будем вам очень благодарны и немедленно возьмем их на вооружение, — заявил тогда Лукашенко.

Но то ли американцы чего-то не того насоветовали белорусскому президенту, то ли опять ученик оказался не очень способный, но с тех пор уровень жизни белорусов не то, что не приблизился к американскому, а снизился даже по отношению к собственным недавним показателям. Количество семей, живущих за чертой бедности, неумолимо растет, зарплаты снижаются, а власти только и делают, что рекомендуют белорусам «потуже затягивать пояса».

Как обещал научиться у европейцев «всему»

Об этом он заявил в интервью французской газете «Фигаро» в 2010 году.

— Мы больше чем разочарованы. Мы вообще порой не понимаем, чего хочет Европейский союз, — удивлялся тогда Лукашенко и добавлял: — Мы хорошие ученики, мы готовы у вас учиться всему тому, что соответствует интересам белорусского народа, и тому, что не создает проблем нашим соседям, то есть Европейскому союзу, Украине, России, другим народам мира. Мы готовы в этом направлении учиться у вас.

И снова провал.

Вобщем, с учебой у Александра Лукашенко пока выходит не очень. Единственное, чему он научился за все это время, это давать обещания. Жаль только, подкрепить их реальными действиями пока не получается.

(скарочана)

Павел Дмитриев
gazetaby.com

ГУЧНАЯ СПРАВА

ФЭНОМЭН СПРАВЫ ГАННЫ ШАРЭЙКІ ЯК ІЛЮСТРАЦЫЯ АБСУРДУ

Звычайна, гучныя судовыя працэсы канчаюцца прысудам. Пасьля чаго адбываецца тое, што можна перадаць назвай старога італьянскага фільму «Сьледзтва закончана, забудзьце». У справе дырэктаркі Віцебскай птушкафабрыкі і чальца Савету Рэспублікі Ганны Шарэйкі ўсё адбываецца з дакладнасьцю наадварот.

Вызваленьне з-пад варты ператварыла яе на кароткі час у галоўную мэдыйную пэрсону. Спачатку яна дала дзіўны камэнтар, у якім дзякавала сваім крыўдзіцелям, што выклікала вялікі рэзананс у сацыяльных сетках. Потым гэтую жанчыну сустрэлі як гераіню на яе фабрыцы. Савет Рэспублікі датэрмінова перапыніў паўнамоцтвы Ганны Шарэйкі. І адначасова Віцебскі аблвыканкам прызначыў яе дырэктаркай той самай Віцебскай птушкафабрыкі.

Судовы працэс над Ганнай Шарэйкай і яе паплечнікамі ўнікальны ў некалькіх аспэктах. Хоць падобныя гучныя працэсы ў Беларусі ня рэдкасьць, а хутчэй, правіла, аднак па ступені абсурднасьці гэтая драматычная гісторыя стаіць асобна.

Апошнім часам крымінальны перасьлед ідзе па адпрацаванай схеме: буйнога бізнэсоўца, дырэктара дзяржпрадпрыемства ці чыноўніка садзяць за краты і прапануюць зьдзелку: прызнай віну, заплаці выкуп і выходзь на свабоду. Бо беларускія суды апраўдальных прысудаў практычна не выносяць, і гэта не залежыць ад рэальнай віны чалавека. Большасьць прымаюць прапанаваную зьдзелку, пра што сьведчаць прыклады прадпрымальніка Віктара Пракапені ці спартовага журналіста і чыноўніка Ўладзімера Беражкова. Ганна Шарэйка і яе паплечнікі (за адным выключэньнем) адмовіліся ад зьдзелкі, настойвалі на сваёй невінаватасьці. Таму адсядзелі два гады.

Крымінальная справа настолькі была прыдуманай і развалілася ў судзе, што нават пракурор быў вымушаны прызнаць: матэрыяльных стратаў прадпрыемству гэтыя людзі не нанесьлі. Але, на ягоную думку, і гэта першы абсурд, нанесьлі страты дзяржаўным і грамадзкім інтарэсам. Што выглядала вельмі дзіўна. Гэта як? Але апраўдаць гэтых людзей суд ня мог паводле вызначэньня, бо, як вядома, «нашы органы не памыляюцца». Таму прыдумалі амністыю і вызвалілі ў зале суду.

Пасьля арышту кіраўніцтва Віцебскай птушкафабрыкі на чале з дырэктаркай спраўная, прыбытковая птушкафабрыка адразу выявілася стратнай. І навошта было марынаваць два гады людзей у турме, калі, як высьветлілася, матэрыяльных стратаў прадпрыемству гэтыя людзі не нанесьлі? Каб і хацеў нагляднa прадэманстраваць заганнасьць і абсурднасьць існай сыстэмы, дык лепшай ілюстрацыі не прыдумаеш.

Зьдзівіла актыўная падтрымка дырэктаркі работнікамі птушкафабрыкі. Звычайна беларусы ня любяць начальства. І калі Лукашэнкa ганьбіць і садзіць у турму чыноўнікаў і дырэктараў, то гэта заўсёды сустракала даволі масавую падтрымку грамадзтва. А ў дадзеным выпадку атрымалася ўсё наадварот. Апальную дырэктарку калектыў падтрымаў, людзі прыяжджалі на суд, каб выказаць ёй сваё спачуваньне. А пасьля вызваленьня яе ўрачыста сустрэлі на роднай фабрыцы як гераіню. Гэта зусім новая зьява для Беларусі. І яна сьведчыць пра тое, што давер грамадзтва да дзяржаўных інстытутаў, у прыватнасьці, да сыстэмы правасудзьдзя, спадае.

Яшчэ адзін абсурд. Ганну Шарэйку вярнулі на старую пасаду, то бок яна зноў стала дырэктарам той самай Віцебскай птушкафабрыкі, падчас кіраваньня якой яна, нібыта, нанесла страты дзяржаўным і грамадзкім інтарэсам. Маўляў, нявай і далей наносіць тыя ж страты? Ці так завуалявана ўлады прызналі сваю памылку? Шукаць лёгіку ў абсурднай сыстэме — справа няўдзячная.

І самы апошні парадокс, ці, можа, таксама абсурд. Адразу пасьля вызваленьня ў зале суду Ганна Шарэйка, на першы погляд, вельмі дзіўным чынам пракамэнтавала ўсю гэтую трагічную гісторыю, якая зь ёй здарылася. Яна дзякавала тым, хто яе засадзіў у турму — суду, работнікам СІЗА, дзяржаве за тое, што сочаць за парадкам:

«Я ўвесь час спадзявалася на справядлівасьць. На жаль, не зусім так, але і за гэта дзякуй. Больш ці менш, але ўсё роўна разабраліся і нас адпусьцілі... Правяралі, але яны і павінны былі правяраць. А як па-іншаму? Я разумею тую заклапочанасьць дзяржавы, якая хоча, каб усюды быў парадак. Калі што — потым разьбіраюцца. І па справе Мальцава таксама разабраліся. Нашы органы нельга ашукаць. Я вельмі ўдзячная гэтаму СІЗА за тое, што яны ставяцца да ўсіх аднолькава. Я павінна сказаць дзякуй за тое сваё затрыманьне. Нічога, гэта для нас таксама нейкі ўрок, загартоўка. Людзі, якія моцныя па жыцьці, не становяцца слабейшыя ў такіх месцах. Толькі мацнейшымі: яшчэ больш гартуюцца і больш хочуць працаваць, прыносіць карысьць».

Усё гэта было сказана шчыра. Перад намі проста клясыка таталітарнай сьвядомасьці, таталітарнай псыхалёгіі. І цяпер я больш разумею тых людзей, якія, прасядзеўшы 20 гадоў у сталінскіх лягерах, дзякавалі партыі і ўраду, ці тых, хто перад расстрэлам крычаў: «Няхай жыве Сталін!». Дасюль гісторыкі спрабуюць разгадаць загадку, чаму старыя бальшавікі падчас судовых працэсаў 1930-х гадоў прызнаваліся, што яны шпіёны і інш. Справа ня толькі ў тым, што іх катаваньнямі прымусілі так рабіць. Гэтых людзей яшчэ і ўпэўнілі, што так патрэбна партыі. І яны пагадзіліся.

Таталітарная ідэалёгія грунтуецца на культе дзяржавы, звышмагутных, звышмудрых дзяржаўных інстытутаў, апэляцыі да дзяржаўнай неабходнасьці, захапленьні ад духоўнага зьліцьця з уладай. У рамках такой сыстэмы каштоўнасьцяў чалавек зьяўляецца толькі шрубкай. Неабходны яе элемэнт — самаахвярнасьць.

Мы проста недаацэньваем, як глыбока такая псыхалёгія пануе ў асяродзьдзі чыноўнікаў.

Адна з адметнасьцяў беларускай намэнклятуры палягае ў тым, што яна і раней была шчыра савецкая. І рэшткі гэтай псыхалёгіі мы назіраем цяпер. Узгадаем, як віцэ-прэм'ер Натальля Качанава на пытаньне пра нізкія заробкі бюджэтнікаў адказала, што яны ж «гасударавы людзі». У тым сэнсе, што найперш яны павінны думаць пра інтарэсы дзяржавы, а не пра ўласныя заробкі.

А Ганну Шарэйку па-чалавечы шкада. Два гады, выкрасленыя з жыцьця, ды яшчэ з публічнай ганьбай, проста так, зь дзяржаўнай мэтазгоднасьці.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

У СУСЕДЗЯЎ

КАК ИЗМЕНИЛАСЬ УКРАИНА ЗА ПОСЛЕДНИЕ ДВА ГОДА

Многие белорусы по-прежнему узнают о событиях в Украине через призму российских и белорусских телеканалов, которые настойчиво транслируют атмосферу «бардака», который якобы только и происходит в соседней стране.

Справедливости ради, «Салідарнасць» публикует подборку некоторых любопытных изменений, которые произошли в Украине за последние два года и на которые белорусским чиновникам, как минимум, стоит обратить внимание.

1. «Новая полиция» на велосипедах

За полтора года Украине произошла реформа местной милиции, которая считалась одной из самых коррумпированных в СНГ. С помощью нее с дорог пресловутых «гаишников» и заменили их вежливыми и улыбчивыми «новыми полицейскими».

В чем секрет успеха? Новую патрульную службу создавали с нуля и через открытый конкурс: новым сотрудникам гарантировали высокую зарплату (около 500 долларов), оснастили их новым оборудованием, а также портативными видеокамерами, которые онлайн контролируют каждый шаг полицейского. Теперь у местной полиции совершенно новая философия — это, в первую очередь, сервисная служба, которая должна помогать людям.

Кстати, совсем недавно на улицах украинских городов появились еще и велопатрули — они будут следить за порядком в парках и зонах отдыха.

2. Государственные закупки «на миллиард»

К началу 2017 года абсолютно все государственные закупки в Украине переведут в электронный формат. Для этого местные волонтеры при поддержке Евросоюза создали специальную систему Prozorro, которая позволяет отслеживать, насколько эффективно была потрачена каждая гривна.

По мнению экспертов, система позволяет экономить 15-20% государственных средств. По прогнозам, это даст бюджету около 2 миллиардов долларов экономии в год.

3. Электронное правительство

Еще один перспективный украинский проект iGov позволяет удаленно получить более 300 административных услуг — например, оформить помощь по уходу за ребенком или перерегистрировать автомобиль, не выходя из дома.

Это первая ступенька создаваемой в Украине системы электронного правительства. Ожидается, что через несколько лет все граждане получат так называемый электронный профиль гражданина — с помощью него возможно будет получить любую необходимую услугу в формате онлайн.

Кстати, есть еще один интересный украинский проект, который совсем не помешал бы Беларуси. Например, одна из местных онлайн-площадок «Слово и дело» ведет постоянный подсчет обещаний политиков! Зеленым цветом отмечаются выполненные, а красным — невыполненные. Мол, выводы делайте сами. Вот вам и «пятьдесят оттенков красного», которые, правда, может увидеть любой желающий.

4. «Бентли» и виллы — в открытом доступе

Весной-2016 всех украинских чиновников обязали подавать электронные декларации. Новые изменения в законодательстве предусматривают — если слуга народа вдруг «забыл» указать роскошный автомобиль или дорогую недвижимость, ему грозит уголовная ответственность.

Чтобы ловить нечестных чиновников было проще, в Украине сделали публичным доступ к реестрам недвижимости и транспортных средств, чтобы буквально каждый гражданин мог проверить, а правильно ли тот или иной чиновник заполнил свою декларацию?

Такое нововведение также неплохо было бы применить в Беларуси, где об элитных коттеджах бывших чиновников люди узнают лишь случайно.

5. Судьи и прокуроры идут под суд

В конце прошлого года в Украине заработал новый правоохранительный орган — Антикоррупционное бюро. Его цель — находить взяточников среди высокопоставленных чиновников. Его создавали при поддержке американского ФБР, а сотрудников набирали через открытый конкурс на высокую зарплату от 1-1,5 тысяч долларов. Результат не заставил себя ждать — новые детективы уже задержали, к примеру, более десятка судей и прокуроров, которых удалось поймать на взятках с поличным.

Напомним, что в Беларуси судьи оказались на скамье подсудимых лишь один раз за более чем двадцать лет.

6. Убыточные предприятия — на откуп иностранцам

Пока белорусы думают, что делать с убыточными крупными государственными предприятиями, в Украине, кажется, уже нашли способ сделать их более успешными, привлекая иностранных антикризисных менеджеров.

Так с мая украинскую железную дорогу возглавил поляк Войцех Бальчун, который в свое время был президентом железнодорожного оператора PKP Cargo. Интересно, что зарплата менеджера составит от 30 до 50 тысяч долларов в месяц.

7. Декоммунизация

Украина, по примеру стран Балтии, стремительно избавляется от советского «наследия». За последние месяцы были переименовано около 900 населенных пунктов, несколько тысяч улиц, а также демонтированы сотни памятников коммунистическим деятелям.

Ожидается, что позже их перенесут в Музей тоталитарного прошлого, который откроется в Киеве. Что ж, наверное, в этом есть смысл — ведь, как замечают эксперты, окружение каждого народа сильно влияет на его ментальность.

Евгений Федоров
gazetaby.com

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 29.06.2016 у 17.15
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.